

IÑAKI OLABEAGA, OLERKARI

Zugatzak ez ete tristerik orri bage? Era berean euskera idazle barik. Eta ainbat joan jakuz azkenaldian: N. Etxaniz, I. Berriatua, N. Alzola, Gaztelu, Elbira Zipitria, Norbert Tauer, Bordari, Iñaki Olabeaga. Lutuz daukagu, ba, euskal literatura, ainbat idazle zintzo ta eder galdu ditulako. Ez dabe geiago euskeraz idatziko.

Aurten, otsaillaren 3'an Jaunak berarenera eroan euskun Iñaki. Eta Bordari, biak egun berean. Agur, adiskide miñok, or bestekaldean alkartu arte! Bordari'ren aitamena urrengo illerako itxirik, Olabeaga Anaiaren gomuta izango dogu emen.

GIZONA

Ez, etzan edolako giza-semea, aundi, jakintsu, apal eta biotz-zabalekoa baiño. Donostia'n jaioa. Arrantzalea eban aita, edo obeto itxas-ontziki pilotu. Bost anai ta iru arreba izan ziran; Iñaki sailletarra egin zan, amalau urtegez Irun'go Lasailletarretan sarturik. Emeretzi urtekin asi zan erakusten Irun'go San Martzial ikastetxean. Eta orretan ekin eutson bere bizitza guztian Baiona'n, Lille'n, Zaragoza'n, Zarautz'en, La Arboleda'n, Sestao'n eta Bilbo'n.

Irurogeta emeretzi urteko zala-ta, bere nagusiak, zaar saritu lez, Irun'go Lasalletarren ikastetxera bialdu eben oraintsu. Nik an aurkitu neban. oindiño bizkor, izurzatar euskaltzale jator Bitaño il zanean; oindiño bizi guraz, ain zuzen. Baiña gizonaren gurarien gaiñez dago Goikoarena. Eta Aren deia izan dau Iñaki Anaiak.

Gizaseme lez ba-zituan bere izate barruan aparteko griña ta kezkek. Ez dago zetan esanik, guztiz maite eban bere amak erakutsi eutson izkuntza, eta euskaltzale amorratua agertu jakun nun-nai ta beti. Gazteen ezitzaile ta maisu zala, maisu on eta aspergatxa, beti alegindu zan gazteai euskaltzaletasuna ixurten eta euskeraz erakusten. Atzerri-izkuntzetan, frantses eta ingelesez batez be, etzan motela, bai-

ña euskera izan gure izkuntza, eta berau ari ta oni erakusten etzan egungo nekatzen. Au ba-dakie, ondo be, a irakasle izan ebenak. Au zala-ta, bein baiño geiagotan, andik ona erabillia izan arren.

Zugatz mardulak ikuspegi asko ditu; baita Iñaki Olabeaga'k be. Nok ez daki lasalletar euskaltzale onek Bilbo'ko eleizetan egin eban euskal-lana? Orain ogei bat urte dirala galazota egoan Bilbo'n euskal mezarik emotea; benetan txalogarriak garai atan utsune ori beteteko ainbat ate jo ta bizkortu ziran andra-gizonak. Orrein artean ebillen Olabeaga Anaia be. Bilbo'ko euskaltzale guztiak dakien arren, egoki ta zuzen dator emen, Gallastegi'tar Kauldi, San Anton'go txauburu izanak, illeroko onetan berton igaz azilleko zenbakian idatzi euskuna.

«Baitipat —diño—, berari esker ona, emen euskal liturgiaren alde egiña dauen lan aundiagaitik. San Anton eliza onetan, Bilbon lenengoz, euskal meza, burrukalaria, ipiñi genduanean, Anai Iñaki utsean eskeindu zan lan egiteko. Euskal eliz abestiak batu, eurrak erriari irakatsi ta elizkizun guztiak, berberak zuzendu, izan ziran bere lenengo lanak. Geroago, Indautxu'ko Jesuiten elizan euskerazko meza ipiñi zanean, an be, bera zuzendari. Urteak aurrera ta emengo eliz askotan ez egoan euskerazko liturgi libururik, edo abadeak ez ekielako euskerarik, edo ez ebelako nai euskerarik, Anai Iñaki an doa bere liburuakaz, sendiak euskerazko illeta nai ebenean, zuzendari ta bizkortzaille. Bilbo onetan bere euskal mezak asko ugaritu dira urteak zear, eta geitze orretan be, Anai Iñaki'k zati aundi bat ipiñi dauala, ezin ukatu. Ama-sei urte oneitan arlo onetan egin dauan lanari, zenbata eziñakoa deritxat».

Esker ona, beti eder. Eta orixe dagi On Klau-dio'k, be, bere laguntzaille zintzoak, nagusien esanera, «burua makur-makur», begietan eutsi ezindeko negarra agirian eta biotza egiz arriturik, Irun'erako bidea artu ebanean. Ez jakon errez ainbat urtez bizi izandako txoko atsegiñeko lokarriak ausi ta alde egi-

tea. Biotzak ba-daukaz, bai, adimenak ulertzen ez dabezan gauzak.

81 urte zituan il zanean. Urteak dira, baiña kon-
turatu barik eltzen gara urte orreitarara. Oar-azo ordu-
ko dago, egon be, lainoak urrin laga dauan ur-tanta,
itxasotik artua, barriro be itxasoan. Bardiña dogu
gure bizitz egalaria: etzara konTURatu ta mugan aur-
kitzen. Zerbaiten leraz lan ba'dagizu, oraindik ariña-
go orduak aizatzen. Esan dogu, Iñaki Olabeaga lana-
ri emona bizi izan jakun: erakusteari, barne-bizitzari,
ederrari. Ez aitzu: eder-zale zan, arima eder baten ja-
be. Ondu ebazan olerki-lanetan itxi euskun barru
eroian izate bikaiñaren zati bat. Nik ortan ba-dot zer
esana edo esan-bearra: ia urtero, emen izaten gendun
Olerti-Egunez, alai ta ongille.

OLERKARI

Ezta, ba, izutzekoa ederrari omena egiten jakon
egunez emen izatea. Ez eban askorik idatzi, ortan
jarduteko astirik ez eban-eta. Alan be, aren lumatik
urtena ezti-abau edo orrazia baizen gozoa dozu. Be-
rak eta Bitano'k sorturiko «Nora?», «El Bidasoa»,
«Euzko-Gogoa», «Olerti», y «Egan» eta olakoetan
idatzi eban. Sestao'n aurkitzen zala, asti-uneak
eukazala-ta, olerkiak idazten asi zan, gerora iru libu-
rutan argitara emonak. Ona: 1) *Gogoetan* (Bilbo,
1972); *Maite dedana* (Erandio, 1975), eta 3) *Biotz
iturritik* (Bilbo, 1977).

Lenengo poesi-sail ederra dozu. Neurkera asko-
tan, berezko senez eginda, maitezko ta osterantzeko
lan arin leunak. Bigarrena lau sailletan banandutako
liburua: saiaketak, amalaukoak, bertso tankeran eta
antzin liturjiko jai-egunetan zear eta Begoña'ko
Amari egindakoz jantzita; neurri askotan taiutuak
oneik be, gozo ta aitu-errezak. Irugarrena, berrogei
olerkiz ornidutako idazti mardula, idurimen eta bio-
tzondoiz gaiñezka. «Txotx» izen-ordea erabiltea, atse-
gin jakon.

Gai askotan dardarazo eban bere arima bake-
tsua. Esku artean daukat une onetan aren irugarren
olerki-liburua, «Biotz iturritik» deritxona. Irakurri
dot guztia eta gauzarik zeenetan olerkari bete-betea
dala esan bearrean naukazue. Gaztetan ei da norbait
olerkari, orrela autortu dabe beiñik-bein; gazteak,
egia dozu, goi-goira jo nai dau, beste iñor goi-alde
orreitara igon ezpalitz lez, Kosmos nai dau atrapa.
Zartzarosan, osterara, norbere ezereza ezagutu ondo-
ren, gauza txikietara jo daroagu, Jainkoaren lorratza
gauza pitiñetan be aundietan baizen diztitsu
daukagula-ta.

Olan datorkigu Olabeaga bere azken liburuan,
gauza txikien aztertzaile. Sarritan, izan be, lora txi-
kiak apaiñago emon oi dabe baratz-artzean, goregi
igondeko buru eskergadun laino-zaleak baiño. Sagar
naiz beste edozein frutetan be, aundiegiak ez dozuz

ederrenak, ezta gozoenak be. Txikiak ba-ditu, beraz,
bere alderdi egokiak.

Edertasuna maite dau, ta onela kantatzen:

*«Edertasunean murgilduta
nai nuke nere burua ikusi.
Argitasun dizdira dunekin
estu-estu bat egiñez bizi...»*

*Txukuntasuna ederra dala,
zalantzan jartzen, nor ausartu?
Garbitasuna begi-lillura
dala, iñolaz ezin ukatu.*

*Soñuz bete-betiak nai ditut
nere bizitzaren egun danak.
Beltz-aldiak ziara baztertuz
lortu eresi-argi alaiak.*

*Nai nuke... nai nuke edertasuna,
oraingoa, beti-betikoa.
Baiñan ori dana... Zu bakarra,
Nere Jauna... nere Jaungoikoa.»*

Argia maite dau. Arrapau nai leuke, eutsi; baiña
ozta-ozta ikutu, arin ige dagio-ta. Illunpekoai dei da-
gitse, arriturik:

*«Satorrak, nola bizi zerate
argirik gabe?»*

*Gabeko ontzak, nola illuna
maite dezute?»*

*Orregatik, noski, zuen soiñak
beltz dituzute.*

*Bero billa nabil
bai at, bai barruan.*

*Kemenez beruakin naiz lau,
otzakin uts-uts.*

Maite dau euskalduna, eta euskera. Euskera ilten
daukagu, eta lo gagoz gu, mirari bat agertzen eta dan
zain. Iñaki'k negar:

*«Zer ari gera euskaldunak
ezurrari muiña kentzen?»*

*Zer ari gera euskaldunak
gogoaren bizia iltzen?»*

Ail larria gureal

Euskera maite danok

t'ezin bat egiteal

Burrukan euskaldunok...»

Eta, azkenez, bere bizitaldia abestu dau,
udabarria urrin, lora ta atsegiñez. Ames, itxa-
ropen, abesti; baiña joan zan arin, eta orain
negua edurretanburu zuri. Ondo igaro dau.
Ederto diño: «Sinismen elburu artuz / bizitz
osoa da atsegin». Jainkoaren zerbitzari beti.

AITA ONAINDIA